

15 Οκτωβρίου, 1993

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στίς]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 155.4 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ
ΤΑ ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 9 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥ-
ΝΗΣ (ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964 (ΝΟΜΟΣ
33/64)

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕ-
ΛΕΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΑΡ.7) ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟ-
ΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΙ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΚΔΟ-
ΣΗ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ CERTIORARI

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΩΩΤΙΚΗ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 23 ΙΟΥΛΙΟΥ 1993, ΤΟΥ ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙ-
ΚΕΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ (ΠΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ),
ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 19707/92 (ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ν.
Θ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΚΑΙ Χ. ΤΑΛΙΑΔΩΡΟΥ).

(Αίτηση Αρ. 146/93)

---

5 Προνομιακά Εντάλματα — Αίτηση για χορήγηση άδειας για καταχώριση αίτησης για έκδοση εντάλματος certiorari εναντίον απόφασης Κακουρ-
5 γιοδικείου με την οποία κρίθηκε ότι δεν είχε αποδειχθεί εκ πρώτης όψε-
ως υπόθεση εναντίον των κατηγορουμένων, οι οποίοι αθωώθηκαν —
Κατά πόσο είναι δυνατό να εκδοθεί ένταλμα certiorari που να ακυρώ-
νει αθωωτική απόφαση Κακουργιοδικείου.

10 Συνταγματικό Δίκαιο — Αρχή πως κανένας δεν υποβάλλεται για δεύτερη
φορά στον κίνδυνο καταδίκης για το ίδιο αδίκημα (non bis in idem) —
Άρθρο 12.2 του Συντάγματος — Για να εφαρμόζεται η αρχή πρέπει η
πρώτη διαδικασία να ήταν έγκυρη.

15 Προνομιακά Εντάλματα — Η δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου
σύμφωνα με το άρθρο 155.4 του Συντάγματος εξαντλείται στην έκδοση
ή μη του αιτούμενου προνομιακού εντάλματος, και δεν υπάρχει δικαι-
οδοσία για έκδοση δήλωσης αναγνωριστικού τύπου.

15 Ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε άδεια για καταχώριση αίτησης για

έκδοση εντάλματος certiorari με το οποίο να ακυρώνεται η απόφαση του Κακούργοδικείου Λεμεσού ημερομηνίας 23.7.93, με την οποία κρίθηκε ότι εναντίον των κατηγορουμένων δεν είχε αποδειχθεί εκ πρώτης όψεως υπόθεση για κατηγορίες βασανισμού κατά παράβαση του άρθρου 3(1)(2)(β) του περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Κυρωτικού) Νόμου 1990 (Ν.235/90) και του άρθρου 20 του Ποινικού Κώδικα Κεφ.154, και σαν αποτέλεσμα τους αθώωσε. Η απόφαση είχε εκδοθεί μετά από πολύμηνη διαδικασία ενώπιον του Κακούργοδικείου.

Ο αιτητής ισχυρίστηκε ότι είναι κατ' αρχήν επιτρεπτή η έκδοση εντάλματος certiorari εναντίον αθωωτικής απόφασης Κακούργοδικείου για τους εξής λόγους: i) δεν υπάρχει οποιαδήποτε διάκριση στις πρόνοιες του Κυπριακού Συντάγματος, που αναφέρονται στην έκδοση προνομιακών ενταλμάτων, μεταξύ καταδικαστικών και αθωωτικών αποφάσεων κατωτέρων Δικαστηρίων. Το Σύνταγμα αναφέρεται σε δικαιοδοσία έκδοσης ενταλμάτων "της φύσεως" certiorari. Επομένως, ανατρέχουμε στο αγγλικό δίκαιο για την διακρίβωση της φύσης αυτής μόνο. Το γεγονός ότι δεν επιτρέπεται έφεση κατά αθωωτικής απόφασης Κακούργοδικείου δεν αποτελεί εμπόδιο, αλλά αντίθετα συνιγορεί υπέρ της ανάγκης αναθεώρησης της απόφασης για νομικούς λόγους. ii) η Αγγλική Νομολογία στην έκταση που αποκλείει την έκδοση certiorari σε σχέση με αθωωτικές αποφάσεις, δεν ισχύει στη Κύπρο διότι είναι απόλυτα συνυφασμένη με θεσμούς ή νομικές αρχές που ανήκουν στο Αγγλικό νομικό σύστημα και είναι ασυμβίβαστες με το Κυπριακό, και ιδιαίτερα της αρχής δικαίου non bis in idem ή "double jeopardy". Στη Κύπρο, ενόψει του άρθρου 12.2 του Συντάγματος, επικρατεί η αντίληψη του Ηπειρωτικού Δικαίου ότι η αρχή non bis in idem προϋποθέτει τελική απόφαση αθώωσης ή καταδίκης μετά την εξάντληση όλων των προσφερόμενων ένδικων μέσων έφεσης ή αναθεώρησης. iii) εν πάση περιπτώσει η Αγγλική Νομολογία όπως έχει διαμορφωθεί επιτρέπει την έκδοση certiorari εναντίον αθωωτικών αποφάσεων κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις που κατά τον ισχυρισμό του συνυπάρχουν στην παρούσα υπόθεση. Έγινε αναφορά στην υπόθεση *R v. Hendon Justices ex p DPP* [1993] 1 All E.R. 411, όπου εκδόθηκε certiorari εναντίον αθωωτικής απόφασης Δικαστηρίου, που κρίθηκε ότι ήταν τόσο παράλογη ώστε κανένα Δικαστήριο δεν θα κατέληγε σ' αυτή. Ο αιτητής, περαιτέρω, εισηγήθηκε ότι, σε περίπτωση που το Δικαστήριο θα έκρινε ότι δεν ήταν δυνατή η έκδοση εντάλματος certiorari, θα μπορούσε να προβεί σε δήλωση ως προς το ορθό ή το λανθασμένο της απόφασης στην οποία είχε καταλήξει το Κακούργοδικείο, ενόψει ιδιαίτερας των σοβαρών θεμάτων που εγέρθηκαν στην απόφαση εκείνη.

Αποφασίσθηκε ότι:

- 5 (α) Το ένταλμα certiorari ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση και η έκδοσή του εμπεριέχει εγγενώς την προοπτική επανεκδίκασης της υπόθεσης και, επομένως, αναβίωση του ζητήματος της ενοχής ή της αθωότητας του κατηγορουμένου.
- 10 (β) Το άρθρο 12.2 του Συντάγματος δεν έχει εισάξει θεσμικές ρυθμίσεις ξένες προς το Αγγλικό σύστημα, αλλά αντίθετα αποβλέπει στη πρόσδοση συνταγματικής ισχύος στις σχετικές αρχές του Αγγλικού Δικαίου. Το Σύνταγμα δεν παρεμβαίνει στον καθορισμό των ένδικων μέσων που μπορούν να ασκηθούν εναντίον ή σε σχέση με ορισμένη απόφαση. Στη περίπτωση των αθωωτικών αποφάσεων του Κακουργοδικείου ο νομοθέτης στην Κύπρο επέλεξε να μην επιτρέψει οποιοδήποτε δικαίωμα έφεσης. Κατά συνέπεια, δεν είναι επιτρεπτή οποιαδήποτε διαδικασία η οποία μπορεί να εκθέσει τον κατηγορούμενο στον κίνδυνο να δικασθεί για δεύτερη φορά για το ίδιο αδίκημα.
- 15 (γ) Η αρχή non bis in idem εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση που η πρώτη δίκη ήταν έγκυρη. Αν η πρώτη δίκη ήταν άκυρη, δηλαδή αν θεωρείται πως ουδέποτε διεξάχθηκε, ή αν υπήρξε κακοδικία (mistrial), δεν ήταν νομικά υπαρκτός ο κίνδυνος καταδίκης και κατά συνέπεια δεν τίθεται θέμα έκθεσης του κατηγορουμένου σε δεύτερο κίνδυνο καταδίκης. Κατά συνέπεια, θα μπορούσε να εκδοθεί ένταλμα certiorari σε περιπτώσεις όπου υπάρχει ισχυρισμός για ακυρότητα της δίκης αλλά όχι σε περιπτώσεις όπου η δίκη ήταν έγκυρη αλλά υπάρχει ισχυρισμός για λανθασμένη απόφαση του Κακουργοδικείου. Στο βαθμό που η υπόθεση R v. Hendon Justices ex p DPP (ανωτέρω) τείνει να καθιερώνει την αρχή ότι μπορεί να εκδοθεί ένταλμα certiorari εναντίον αθωωτικής απόφασης και σε περίπτωση που η δίκη είναι έγκυρη, η υπόθεση αυτή δεν υιοθετείται.
- 20 (δ) Η δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με τα προνομιακά εντάλματα εξαντλείται με την έκδοση ή μη αυτών, και δεν παρέχεται οποιαδήποτε δυνατότητα για έκδοση αναγνωριστικών δηλώσεων σε διαδικασία για έκδοση προνομιακών ενταλμάτων.
- 25
- 30

Η αίτηση απορρίφθηκε.

35 *Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:*

Attorney-General v. Pouris and Others (1979) 2 C.L.R. 15

Γενικός Εισαγγελέας v. Λαζαρίδης (1992) 2 Α.Α.Δ. 8

R. v. Simpson [1914] 1 K.B. 66·

R. v. Middlesex Justices [1952] 2 All E.R. 312·

Harrington v. Roots [1984] 2 All E.R. 474·

R. v. Sutton Justices ex p DPP [1992] 2 All E.R. 129·

R. v. Hendon Justices ex p DPP [1993] 1 All E.R. 411·

5

Re Kakos (1985) 1 C.L.R. 250·

Γενικός Εισαγγελέας v. Χριστοδούλου (1990) 2 Α.Α.Δ. 133·

Re Vanezis 19 C.L.R. 26·

*Schmuel v. The Officer in Command Illegal Jewish Immigrants' Camp
Karaolos VIII C.L.R. 158·*

10

Araouzos & Son v. Police (1980) 2 C.L.R. 131·

Attorney-General v. Georghiou (1984) 2 C.L.R. 251·

Georghadji v. Republic (1971) 2 C.L.R. 229·

Δημοκρατία v. Ερμογένους (1990) 2 Α.Α.Δ. 459·

R. v. Marsham, Ex. P. Pethick Laurence 1911 - 13 All E.R. Rep. 639·

15

R. v. West [1962] 2 All E.R. 624·

Anisminic v. Foreign Compensation etc [1969] 1 All E.R. 208·

Δημητρίου (1990) 1 Α.Α.Δ. 256·

R.C.K. Sports Ltd (Αρ.2), (1993) 1 Α.Α.Δ. 622.

Αίτηση

20

Αίτηση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για άδεια να καταχωρίσει αίτηση για έκδοση εντάλματος της φύσεως Certiorari αναφορικά με αθωωτική απόφαση του Κακουργιοδικείου Λεμεσού στην Ποινική Υπόθεση Αρ. 19707/92.

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με
Α. Λουκαΐδη, Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
 τον *Σ. Μάτσα*, Ανώτερο Δικηγόρο της Δημοκρατίας και την
Α. Δημητριάδου (Δνίς), Δικηγόρο της Δημοκρατίας.

5 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Σύμφωνα με το κατηγορητήριο, οι αξιωματικοί της Αστυνομίας Θ. Στυλιανού, Υπεύθυνος του Τμήματος Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Λεμεσού και Χ. Ταλιαδώρος, Βοηθός Υπεύθυνος του ίδιου Τμήματος, βασάνισαν το Δημοσθένη Δημοσθένους κατά παράβαση του άρθρου
 10 3(1)(2)(β) του περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Κυρωτικού) Νόμου του 1990 (Ν. 235/90) και του άρθρου 20 του Ποινικού Κεφ. 154.

15 Όταν συμπληρώθηκε η υπόθεση για την Κατηγορούσα Αρχή, η υπεράσπιση εισηγήθηκε ότι δεν αποδείχθηκε εκ πρώτης όψεως υπόθεση επαρκώς ώστε να κληθούν οι κατηγορούμενοι να προβάλουν υπεράσπιση. Το Κακούργιοδικείο δέχθηκε την εισήγηση. Για λόγους που εξήγησε, έκρινε ότι η μαρτυρία του παραπονομένου και του βασικότερου, όπως θεωρήθηκε, από τους υπόλοιπους μάρτυρες κατηγορίας, κλονίστηκε σε τέτοιο βαθμό ως αποτέλεσμα της αντεξέτασης και ήταν τόσο αναξιόπιστη ώστε κανένα λογικό Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να βασιστεί σ' αυτή και να καταδικάσει τους κατηγορούμενους. Ταυτόχρονα, απαρίθμησε σειρά λόγων που θεώρησε ότι σχετίζονταν με το συμφέρον της δικαιοσύνης και που από μόνοι τους
 20 ήταν αρκετοί για την απόρριψη, σε εκείνο το στάδιο, της σχετικής μαρτυρίας της Κατηγορούσας Αρχής. Συνεπώς, αθώωσε τους κατηγορούμενους σύμφωνα με το άρθρο 74(1)(β) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 155.

30 Ο Νόμος δεν αναγνωρίζει δικαίωμα έφεσης κατά αθωωτικής απόφασης του Κακούργιοδικείου. Οι αθωωτικές αποφάσεις του Κακούργιοδικείου είναι ανέκλητες. [Βλ. *Attorney-General v. Pouris and Others* (1979) 2 C.L.R. 15, *Γενικός Εισαγγελέας v. Χριστάκης Μιχαήλ Λαζαρίδης και Άλλοι*, (1992) 2 Α.Α.Δ. 8].

35 Υποστηρίζει, εν τούτοις, ο Γενικός Εισαγγελέας ότι η αθωωτική απόφαση του Κακούργιοδικείου είναι αναθεωρήσιμη και ότι υπόκειται σε ακύρωση. Επικαλείται τις εξουσίες του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του Αρθρου 155.4 του Συντάγματος και ζητά άδεια για την καταχώριση αίτησης για την έκδοση εντάλματος της φύσεως *certiorari* για παραπομπή στο Ανώτατο Δικαστήριο και ακύρωση της
 40 αθωωτικής απόφασης που εκδόθηκε.

Στην υπόθεση *R. v. Simpson* [1914] 1 K.B. 66 η αίτηση για έκδοση εντάλματος certiorari προς ακύρωση αθωωτικής απόφασης απορρίφθηκε. Ο δικαστής Scrutton σημείωσε πως ουδέποτε ακυρώθηκε αθωωτική απόφαση Δικαστηρίου με ένταλμα certiorari. Η δήλωση επαναλήφθηκε 38 χρόνια αργότερα από τους πέντε δικαστές που απάρτιζαν το Queen's Bench Division κατά την εκδίκαση της υπόθεσης *R. v. Middlesex Justices* [1952] 2 All E.R. 312. Αποφασίστηκε πως το Δικαστήριο δεν είχε εξουσία για την έκδοση εντάλματος της φύσεως certiorari προς ακύρωση αθωωτικής απόφασης. (Βλ. επίσης *Harrington v. Roots* [1984] 2 All E.R. 474, *R. v Sutton Justices, ex p DPP* [1992] 2 All E.R. 129, *R. v Hendon Justices ex p DPP* [1993] 1 All E.R. 411). Το αιτιολογικό στήριγμα αυτής της προσέγγισης υπήρξε, σταθερά, ο θεμελιώδης κανόνας πως κανένας δεν υποβάλλεται για δεύτερη φορά στο κίνδυνο καταδίκης για το ίδιο αδίκημα. (Nemo debet bis vexari pro una et eadem causa ή, διαφορετικά, non bis in idem).

Ενόψει αυτής της νομολογίας, ορθά το βάρος των επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν αναφερόταν στην καθόλου δυνατότητα έκδοσης εντάλματος certiorari στην παρούσα υπόθεση. Για την παροχή άδειας προς καταχώριση της ανάλογης αίτησης αρκεί η θεμελίωση εκ πρώτης όψεως υπόθεσης ή συζητήσιμου θέματος. Όταν, όμως, πάνω στη βάση των ισχυρισμών του αιτητή ως προς την ουσία, προβάλλει ζήτημα ορθότητας της νομικής στήριξης της θέσης ως προς το αναθεωρήσιμο της προσβαλλόμενης απόφασης, εξετάζεται το βάσιμο αυτής της θέσης και η αίτηση για άδεια απορρίπτεται αν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν είναι ορθή. (Βλ. *In Re Kakos* (1985) 1 C.L.R. 250, στις σελ. 256 και 258). Πολύ περισσότερο όταν το νομικό ζήτημα αναφέρεται στην ίδια την εξουσία προς έκδοση του εντάλματος.

Είναι η εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα πως η απάντηση στο ερώτημα αν μπορεί να εκδοθεί ένταλμα της φύσης certiorari σε σχέση με αθωωτική απόφαση Κακούργιοδικείου πρέπει να είναι καταφατική. Συνοψίζω τους λόγους όπως τους ανέπτυξε ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας.

1. Οι πρόνοιες του Κυπριακού Συντάγματος σε σχέση με το ένταλμα certiorari δεν επιτρέπουν οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ καταδικαστικών ή αθωωτικών αποφάσεων που μπορούν να γίνουν αντικείμενο του Διατάγματος, ούτε οποιοδήποτε περιορισμό που να αποκλείει την έκδοση του Διατάγματος όσον αφορά αθωωτικές αποφάσεις Κακούργιοδικείου. Το Σύνταγμα αναφέρεται μόνο σε εξουσία έκδοσης ενταλμάτων, μεταξύ άλλων, "της φύσεως certiorari". Ανατρέχουμε,

επομένως, στο αγγλικό νομικό σύστημα μόνο για να κατανοήσουμε αυτή τη φύση.

- 5 Με το ένταλμα certiorari ασκείται έλεγχος επί των κατώτερων Δικαστηρίων για να διαπιστώνεται ότι ενεργούν μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας τους και ότι τηρούν το Νόμο. Αυτή είναι η φύση του εντάλματος. Αντικείμενό του είναι οι αποφάσεις όλων των κατώτερων Δικαστηρίων ανεξάρτητα. Η αγγλική νομολογία ως προς το ανεπίτρεπτο της έκδοσής του σε σχέση με αθωωτικές αποφάσεις δεν είναι “μέρος του καθορισμού της φύσεως του εντάλματος αυτού”. Επομένως, 10 το Ανώτατο Δικαστήριο δεν δεσμεύεται από την αγγλική νομολογία ως προς το πότε μπορεί ή δεν μπορεί να εκδοθεί το ένταλμα. Το γεγονός ότι το κυπριακό νομικό σύστημα δεν επιτρέπει έφεση κατά αθωωτικής απόφασης Κακουργιοδικείου αποτελεί, ενόψει της διάκρισης των δυο ένδικων μέσων, όχι εμπόδιο αλλά παράγοντα που ενισχύει την ανάγκη αναθεώρησης της απόφασης για νομικούς λόγους. Ήδη το Ανώτατο Δικαστήριο στην Αίτηση 71/90 της 31 Αυγούστου 1990 έδωσε άδεια για αίτηση certiorari σε σχέση με αθωωτική 15 απόφαση Κακουργιοδικείου και αφού, όπως είναι γνωστό, το θέμα της δικαιοδοσίας εξετάζεται από τα Δικαστήρια και αυτεπαγγέλτως, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι επιβεβαίωσε τη δικαιοδοσία του για έκδοση του εντάλματος σε σχέση με τέτοια απόφαση.
- 25 2. Η αγγλική νομολογία, στην έκταση που αποκλείει την έκδοση certiorari στην Αγγλία σε σχέση με αθωωτικές αποφάσεις, δεν ισχύει στην Κύπρο διότι είναι απόλυτα συνυφασμένη με θεσμούς ή νομικές αρχές που ανήκουν στο αγγλικό νομικό σύστημα και είναι ασυμβίβαστες με το κυπριακό. Η αγγλική 30 νομολογία είναι απόρροια της ιστορικά εμπεδωμένης αγγλικής αρχής δικαίου non bis in idem ή “double jeopardy”. Στην Αγγλία, αποκλείεται η έφεση κατά αθωωτικής απόφασης οποιουδήποτε Δικαστηρίου. Στην Κύπρο, το άρθρο 137 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 155, παρέχει δικαίωμα έφεσης για ορισμένους λόγους κατά αθωωτικής απόφασης Επαρχιακού Δικαστηρίου. Επομένως, στην Κύπρο αντιλαμβάνομαστε την αρχή διαφορετικά. Το δικό μας σύστημα ενόψει του άρθρου 12.2. του Συντάγματος, είναι ευθυγραμμισμένο, ως προς αυτή την πτυχή του, με το ηπειρωτικό στο 35 οποίο επικρατεί η αντίληψη ότι η αρχή non bis in idem προϋποθέτει τελική απόφαση αθώωσης ή καταδίκης μετά την εξάντληση όλων των προσφερόμενων ενδίκων μέσων έφεσης ή αναθεώρησης. Στην Αγγλία ο κανόνας κατά του διπλού 40

κινδύνου καταδίκης είναι περιορισμένης εφαρμογής και ισχύει μόνο σε σχέση με αθωωτικές αποφάσεις. Αντίθετη προσέγγιση θα κατέληγε σε κατάργηση δικαιώματος εφέσεως κατά αθωωτικών αποφάσεων σε συνοπτικές δίκες ενόψει του άρθρου 12.2 του Συντάγματος.

5

3. Εν πάση περιπτώσει, η αγγλική νομολογία, όπως έχει διαμορφωθεί, επιτρέπει την έκδοση certiorari εναντίον αθωωτικών αποφάσεων κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις που, όπως έχει υποστηριχθεί, συνυπάρχουν στην παρούσα υπόθεση. Με τον Criminal Justice Act του 1972 θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα παραπομπής νομικού θέματος σε σχέση με αθωωτική απόφαση για γνωμάτευση από το Εφετείο. Με αφορμή αυτή την καινοτομία, στην υπόθεση **R. v. Sutton Justices ex p DPP** (ανωτέρω) ενώ επιβεβαιώθηκε ως ισχύουσα η αρχή ως προς το μή αναθεωρήσιμο αθωωτικών αποφάσεων, διατυπώθηκε ερώτημα αναφορικά με την επάρκεια της αιτιολογικής της βάσης. Στην υπόθεση **R. v. Hendon Justices ex p DPP** (ανωτέρω) το Δικαστήριο προχώρησε περισσότερο. Θεώρησε ότι αθωωτική απόφαση υπόκειται σε ακύρωση με certiorari όταν είναι το αποτέλεσμα παράβασης καθήκοντος εκ του νόμου ή όταν είναι τόσο παράλογη που κανένα Δικαστήριο, κάτω από τις ίδιες συνθήκες, δεν θα κατέληγε σ' αυτή. Υποστηρίχθηκε ότι στην παρούσα υπόθεση, για σειρά λόγων που απαριθμούνται στην αίτηση ως νομικά σημεία Α - ΣΤ και που αναπτύχθηκαν από τον Γενικό Εισαγγελέα, το Κακούργιοδικείο παρέβη ή άσκησε κατά τρόπο παράλογο το νομικό του καθήκον να καλέσει τους κατηγορούμενους σε υπεράσπιση. Βρίσκεται στο επίκεντρο της εισήγησης η θέση πως το Κακούργιοδικείο ενήργησε αντίθετα προς τις νομικές προϋποθέσεις κλήσεως κατηγορουμένων να κάμουν την υπεράσπισή τους όπως προβλέπονται από το άρθρο 74(1)(γ) του Κεφ. 155 και όπως ερμηνεύθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο ειδικά στην υπόθεση **Γενικός Εισαγγελέας v. Χριστοδούλου** (1990) 2 Α.Α.Δ. 133.

10

15

20

25

30

Στην υπόθεση **Γενικός Εισαγγελέας v. Χριστοδούλου** (ανωτέρω) το Ανώτατο Δικαστήριο, επεξηγώντας την Οδηγία Πρακτικής του 1962 που εκδόθηκε από το Divisional Court του Queen's Bench Division του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Αγγλίας (Βλ. [1962] 1 All E.R. 448), τόνισε πως το Δικαστήριο, στο στάδιο της συμπλήρωσης της υπόθεσης για την Κατηγορούσα Αρχή, δεν προβαίνει στην υποκειμενική αξιολόγηση της μαρτυρίας αλλά κρίνει αν αποδείχθηκε εκ πρώτης όψεως υπόθεση με αντικειμενική θεώρηση της υπόθεσης πάνω στη βάση των εξωτερικών της γνωρισμάτων. Σύμφωνα με την

40

αίτηση, το Κακουργιοδικείο εξέτασε σε βάθος και όχι προκαταρκτικά τη μαρτυρία, την αξιολόγησε υποκειμενικά, και εν πάση περιπτώσει εμφανώς λανθασμένα αφού πρόσδωσε σημασία σε στοιχεία άσχετα ενώ αγνόησε σχετικά. Δόθηκε έμφαση στο γεγονός ότι το

5 Κακουργιοδικείο κατέληξε σε εκ πρώτης όψεως εύρημα πως ο παραπονούμενος έφερε κατά το χρόνο της απόλυσής του από την αστυνομική κράτηση σημάδια κακώσεων τα οποία είχαν προκληθεί κατά τη διάρκεια της κράτησής του και ακόμα στα συμπεράσματα του Κακουργιοδικείου ως προς την “αλλοίωση”, “μόλυνση” και “διά-

10 βρωση” της μαρτυρίας εξαιτίας, μεταξύ άλλων, συναντήσεων του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα με μάρτυρες κατηγορίας όταν, την ίδια στιγμή, τονίστηκε εμφαντικά ότι τα κίνητρα του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα δεν ήταν αλλότρια.

Έχω μελετήσει προσεκτικά τις εισηγήσεις όπως και τη νομολογία που συσχετίστηκε με την κάθε μια από αυτές. Έχω καταλήξει πως δεν

15 μπορεί να εκδοθεί ένταλμα της φύσεως certiorari σε σχέση με αθωωτική απόφαση Κακουργιοδικείου. Θα εξηγήσω τους λόγους ακολουθώντας τη σειρά των επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν. Πριν όμως από οτιδήποτε άλλο είναι ορθό να αναφερθώ στην Αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα στην υπόθεση 71/90 της 31 Αυγούστου 1990 στην

20 οποία, όπως ήταν η εισήγηση, το Ανώτατο Δικαστήριο έδωσε άδεια για την καταχώριση αίτησης certiorari σε σχέση με αθωωτική απόφαση Κακουργιοδικείου. Δεν νομίζω ότι εξετάστηκε ή μπορούσε να εξεταστεί τέτοιο ζήτημα στην υπόθεση εκείνη. Η αίτηση δεν σκοπούσε στην αναθεώρηση της αθωωτικής απόφασης αλλά της λανθασμένης, σύμφωνα με το Γενικό Εισαγγελέα, άσκησης της διακριτικής εξουσίας του Κακουργιοδικείου να μην τροποποιήσει το κατηγορητήριο.

25

Η έκδοση ενταλμάτων της φύσεως certiorari, και, γενικά, όλων ενταλμάτων χαρακτηρίζονται ως προνομακά, αποτελεί ιδιαίτερη

30 εξουσία Τμήματος (Queen's Bench Division) του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Αγγλίας. Πηγή της δικαιοδοσίας είναι το αγγλικό Κοινοδικαίο. Το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου είχε την ίδια εξουσία ανέκαθεν. Πριν από την ανεξαρτησία, ενόψει της διά του περί Δικαστηρίων Νόμου συμπερίληψης του Κοινοδικαίου στο εφαρμοστέο στην

35 Κύπρο Δίκαιο (Βλ. *Application by Yannis Vanezis* 19 C.L.R. 26 και συναφώς *Rudolf Schmueel v. The Officer in Command Illegal Jewish Immigrants' Camp Karaolos* VIII C.L.R. 158). Μετά την ανεξαρτησία, ρητά δια του άρθρου 155(4) του Συντάγματος. Δεν προσδιορίζει το Σύνταγμα τη φύση ή το περιεχόμενο των προνομακίων

40 ενταλμάτων ή ακόμα τις αρχές που διέπουν την έκδοσή τους. Η ενσωμάτωσή τους στο Κυπριακό νομικό σύστημα, παραπέμπει, όπως έχει σταθερά νομολογηθεί, στην αγγλική θεώρηση του θέματος.

Συμφωνώ πως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το ένταλμα certiorari είναι οτιδήποτε άλλο από μέσο άσκησης ελέγχου επί των αποφάσεων κατωτέρων Δικαστηρίων και πως δεν είναι στοιχείο της φύσης του η αδυναμία έκδοσής του σε σχέση με αθωωτικές αποφάσεις. Συμφωνώ ακόμα πως η δικαιοδοσία για την έκδοσή του πρέπει να οριοθετείται με γνώμονα όσα χαρακτηριστικά διακρίνουν το νομικό σύστημα που ισχύει στην Κύπρο. Το παράδειγμα που χρησιμοποίησε ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας ως προς το επιτρεπτό έκδοσης τέτοιου εντάλματος στην Κύπρο σε σχέση με ζητήματα που εμπíπτουν στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 146 του Συντάγματος, κατά αντίθεση προς ό,τι ισχύει στην Αγγλία, είναι εύστοχο. Αλλά το ανεπίτρεπτο της έκδοσης τέτοιου εντάλματος σε σχέση με αθωωτική απόφαση αιτιολογείται, ακριβώς, με κατ' ευθείαν αναφορά στη φύση του και στα επακόλουθα της έκδοσής του. Είναι ακυρωτικό της προσβαλλόμενης απόφασης και η έκδοση του εμπεριέχει εγγενώς την προοπτική επανεκδίκασης της υπόθεσης και, επομένως, αναβίωση του ζητήματος της ενοχής ή της αθωότητας του κατηγορούμενου. Στο βαθμό που αυτό είναι απαράδεκτο κάτω από το πρίσμα των ισχυουσών νομοθετικών προνοιών, δεν θα μπορεί να εκδοθεί ούτε στην Κύπρο.

Αυτό μας φέρνει στο κύριο από τα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν. Αναφέρεται σε ό,τι έχει χαρακτηριστεί ως διαφορά μεταξύ του αγγλικού και του κυπριακού νομικού συστήματος. Όπως αντιλαμβάνομαι το θέμα, δεν είναι ορθό ότι στην Αγγλία η μή αναγνώριση εξουσίας για έκδοση certiorari σε σχέση με αθωωτικές αποφάσεις περιορίζει μόνο σ' αυτές την εφαρμογή του κανόνα κατά του διπλού κινδύνου καταδίκης. Ήταν πάντοτε μέρος του αγγλικού νομικού συστήματος η δυνατότητα προβολής των ειδικών απαντήσεων (special pleas) του autrefois acquit και autrefois convict, ακριβώς για να διασφαλιστεί πως ο αθωωθείς ή ο καταδικασθείς δεν θα δικαστεί για δεύτερη φορά για το ίδιο αδίκημα. Στη Κύπρο η δυνατότητα προβολής αυτών των ειδικών απαντήσεων κατοχυρώθηκε νομοθετικά ήδη με τη θέσπιση του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155. (Βλ. άρθρο 69(1)(β) και την ανάλυση του θέματος στο σύγγραμμα Criminal Procedure in Cyprus των Λοΐζου και Πική στη σελίδα 91 κ.επ. και άρθρο 19 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154).

Το άρθρο 12.2 του Συντάγματος ορίζει πως ο "απολλαγείς ή καταδικασθείς δεν δικάζεται εκ δευτέρου για το αυτό αδίκημα". Δεν μπορώ, επομένως, να συμμεριστώ την άποψη πως το άρθρο 12.2 του Συντάγματος έχει εισάξει θεσμικές ρυθμίσεις ξένες προς το αγγλικό σύστημα ούτε και να συμφωνήσω ότι δικαιολογείται να θεωρηθεί ότι οι πρόνοιες του μπορούν να έχουν επίδραση πάνω στη συζητούμενη πτυχή του θέματος. Στην υπόθεση *Araouzos & Son v.*

Police (1980) 2 C.L.R. 131, στη σελ. 147, τονίστηκε ακριβώς ότι το άρθρο 12.2. του Συντάγματος αποβλέπει στη πρόδοση συνταγματικής ισχύος στις σχετικές αρχές του Αγγλικού δικαίου. Είναι διαφορετικό το ζήτημα της εξάντλησης του δικαιώματος της Πολιτείας προς περαιτέρω ποινική δίωξη για την ίδια αιτία μετά την περάτωση της νομίμου διαδικασίας διά της τελεσιδίκου καταδίκης ή απαλλαγής του κατηγορουμένου (βλ. *Α.Ι. Σβόλου - Γ.Κ. Βλάχου - Το Σύνταγμα της Ελλάδος* σελ. 104) και διαφορετικό το ζήτημα της πρόβλεψης ενδίκων μέσων κατά της καταδικαστικής ή της αθωωτικής απόφασης και γενικότερα της αναγνώρισης δικαιοδοσίας ελέγχου είτε της ορθότητας είτε της νομιμότητας της. Ούτε το άρθρο 12 ούτε οποιοδήποτε άλλο άρθρο του Συντάγματος (το Άρθρο 156 αποτελεί ειδική περίπτωση) παρεμβαίνει στο καθορισμό των ενδίκων μέσων που μπορούν να ασκηθούν εναντίον ή σε σχέση με ορισμένη απόφαση. Όπως αναφέρθηκε στην υπόθεση *Γενικός Εισαγγελέας v. Χριστάκης Μιχαήλ Λαζαρίδης και άλλοι* (ανωτέρω) το Σύνταγμα δεν καθιερώνει δικαίωμα έφεσης στο Ανώτατο Δικαστήριο από αποφάσεις των Πρωτοδίκων Δικαστηρίων. [βλ. επίσης *Attorney-General v. Georghiou* (1984) 2 C.L.R. 251]. Σχετική είναι και η υπόθεση *Photini Polycarpou Georghadji and Another v. Republic* (1971) 2 C.L.R. 229 στην οποία το παρεμφερές ζήτημα που εξετάστηκε εκεί, προσεγγίστηκε και από την σκοπιά του άρθρου 6(1) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. [βλ. επίσης *Δημοκρατία v. Στέφανος Ερμογόνους και Άλλοι* (1990) 2 Α.Α.Δ. 459].

Ο Νομοθέτης στην Κύπρο, έκαμε την επιλογή του. Αναγνώρισε δικαίωμα έφεσης μόνο κατά αποφάσεων Επαρχιακών Δικαστηρίων που είναι μονομελή και αυτό περιορισμένο. Θέλησε οι αποφάσεις του Κακουργιοδικείου που απαρτίζεται από τρεις Δικαστές να είναι ανέκκλητες. Επομένως, ως προς αυτές τις αποφάσεις δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα διαφοροποίησης της αγγλικής και της κυπριακής αντίληψης αναφορικά με τον κανόνα κατά του διπλού κινδύνου καταδίκης. Το ηπειρωτικό σύστημα στο οποίο, όπως αναφέρει ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας αναγνωρίζεται απεριόριστο δικαίωμα έφεσης, δεν είναι συγκρίσιμο από αυτή την άποψη.

Έρχεται, συνεπώς, στο προσκήνιο η διαζευκτική θέση πως εν πάση περιπτώσει η αγγλική νομολογία, όπως έχει σήμερα διαμορφωθεί, επιτρέπει την έκδοση *certiorari* εναντίον αθωωτικών αποφάσεων κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις που, όπως είναι η εισήγηση, ισχύουν και στην παρούσα υπόθεση.

Ήταν πάντα ο Νόμος πως για να τίθεται ζήτημα κινδύνου καταδίκης εκ δευτέρου θα πρέπει η πρώτη δίκη να ήταν έγκυρη. Αν ήταν

άκυρη, αν δηλαδή θεωρείται πως ουδέποτε διεξάχθηκε ή, όπως τέθηκε διαφορετικά, αν υπήρξε κακοδικία (mistrial), δεν ήταν νομικά υπαρκτός ο κίνδυνος καταδίκης. Αυτό ισχύει όταν ο εκ δευτέρου κίνδυνος καταδίκης για το ίδιο αδίκημα συζητείται στο πλαίσιο είτε της θεμελίωσης των ειδικών απαντήσεων autrefois acquit ή autrefois convict είτε της δικαιοδοσίας για έκδοση εντάλματος certiorari. (Βλ. μεταξύ άλλων **R. v. Marsham, Ex. P. Pethick Laurence** 1911 - 13 All ER Rep. 639, **R. v. West** [1962] 2 All E.R. 624, **R. v. Middlesex Justices, Ex.p. DPP**, (ανωτέρω) **Harrington v. Roots** (ανωτέρω). 5

Η υπόθεση **R. v. Hendon Justices** ex. p. DPP (ανωτέρω) κινήθηκε πάνω στις ίδιες ακριβώς γραμμές. Η διαφορά βρίσκεται στην αντίληψη ως προς το τί συνιστά "ακυρότητα". Κρίθηκε ότι κατά την ενάσκηση της εποπτικής του δικαιοδοσίας το Δικαστήριο θεωρεί συνήθως άκυρη την απόφαση κατώτερου Δικαστηρίου αν αυτή είναι τόσο παράλογη ώστε κανένα λογικό Δικαστήριο κάτω από παρόμοιες συνθήκες δεν θα κατέληγε σ' αυτή. Η υπόθεση αφορούσε σε απόφαση για απόρριψη κατηγορητηρίου λόγω μη προώθησής του από την Κατηγορούσα Αρχή. Όμως, ο εκπρόσωπος της Κατηγορούσας Αρχής δεν είχε εμφανιστεί κατά την ορισθείσα ώρα εξαιτίας λανθασμένων πληροφοριών που δόθηκαν από την ίδια τη γραμματεία του Δικαστηρίου ως προς το αν θα εκδικαζόταν η υπόθεση εκείνη την ημέρα. Όταν διευκρινίστηκε ότι θα εκδικαζόταν η υπόθεση, το Δικαστήριο ενημερώθηκε πως θα παρουσιαζόταν σε λίγη ώρα ο εκπρόσωπος της Κατηγορούσας Αρχής. Όταν έφθασε ο εκπρόσωπος της Κατηγορούσας Αρχής πληροφορήθηκε ότι το Δικαστήριο είχε απορρίψει το κατηγορητήριο 15 λεπτά προηγουμένως. Η απόρριψη του κατηγορητηρίου θεωρήθηκε άκυρη με την πιο πάνω έννοια και η αίτηση για δικαστική αναθεώρηση εγκρίθηκε. 10
15
20
25

Το σφάλμα, αν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί έτσι, του κατώτερου Δικαστηρίου στην **R. v. Sutton Justices** ex p DPP (ανωτέρω) ήταν της ίδιας φύσης και οδήγησε και εκεί στην απόρριψη του κατηγορητηρίου. Η κατάληξη όμως ήταν διαφορετική. Η αίτηση για certiorari απορρίφθηκε με βάση την αρχή non bis in idem. Στην **R. v. Hendon** εκείνη η κατάληξη θεωρήθηκε ότι ήταν λανθασμένη. Αποδόθηκε στο γεγονός ότι δεν είχε συζητηθεί τότε το ζήτημα από την άποψη του καθόλου κύρους της απόφασης του κατώτερου Δικαστηρίου. Ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας δεν δίστασε να χαρακτηρίσει την απόφαση στην **R. v. Hendon** παρατραβηγμένη. Πρόσθεσε, μάλιστα, πως στην ουσία αναγάγει σε λόγο "ακυρότητας" εκείνα που κατ' εξοχήν συνιστούν λόγο για παραμερισμό της απόφασης στο πλαίσιο έφεσης. Δεν παρέλειψε ακόμα, δίκαια θα έλεγα, να αναγνωρίσει τη διαφορά μεταξύ των γεγονότων της υπόθεσης εκείνης και της παρούσας. Τελικά, όμως, εισηγήθηκε πως εφόσο θα εθε- 30
35
40

ωρείτο ότι οι αρχές, όπως διαμορφώθηκαν στην Αγγλία είναι εφαρμόσιμες, θα πρέπει να εφαρμοστεί και η **R. v. Hendon** (ανωτέρω) που αποτελεί τη τελευταία λέξη πάνω στο θέμα.

Χρειάζεται να δούμε την **R. v. Hendon** (ανωτέρω) από πιο κοντά. Αντίθετα προς τη νομολογία που προηγήθηκε, και στην οποία θα επανέλθω, δεν αναφέρεται στη “δίκη” που διεξάχθηκε ή στη “διαδικασία” που οδήγησε στην απόφαση. Δεν στηρίχτηκε σε εύρημα για δίκη που ήταν άκυρη ή για “κακοδικία”. Αναφέρεται στην ίδια την απόφαση για απόρριψη του κατηγορητηρίου. Είναι την απόφαση που χαρακτηρίζει ως άκυρη για τους λόγους που αναφέρθηκαν. Δεν μπορώ, με όλο το σεβασμό, να υιοθετήσω αυτή την προσέγγιση. Θα προσπαθήσω να εξηγήσω γιατί.

Το ζητούμενο είναι αν ο κατηγορούμενος είχε, κατά τη δίκη, αντιμετωπίσει τον κίνδυνο καταδίκης. Αν η δίκη ήταν έγκυρη ή αν δεν εντοπίζεται παρατυπία που θα ήταν δυνατό να οδηγήσει σε συμπέρασμα για “κακοδικία”, ο κίνδυνος καταδίκης ήταν ήδη υπαρκτός. Το Δικαστήριο θα μπορούσε να είχε καταλήξει σε απόφαση καταδικαστική. Το γεγονός ότι η απόφαση ήταν αθωωτική, ανεξάρτητα από το αν θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να εντοπισθούν λόγοι για τους οποίους θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί λανθασμένη ή ακόμα παράλογη, δεν αλλάζει αυτή την πραγματικότητα.

Στην υπόθεση **R. v. Middlesex Justices** ex. p. DPP (ανωτέρω) τονίστηκε πως για να υπάρξει “κακοδικία” θα πρέπει η διαδικασία να ήταν ανενεργός από την αρχή μέχρι το τέλος. Τα γεγονότα ήταν ακραία. Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου δήλωσε ενώπιον των ενόρκων πως από την ανάγνωση των καταθέσεων των μαρτύρων κατηγορίας σχημάτισε την άποψη πως δεν ήταν δυνατό να καταδικαστεί ο κατηγορούμενος. Ρώτησε τους ενόρκους αν επιθυμούσαν να ακούσουν μαρτυρία, οι ένορκοι απάντησαν αρνητικά ενόψει των όσων είχαν λεχθεί από τον Πρόεδρο και καταχωρίστηκε αθωωτική απόφαση. Η διαδικασία χαρακτηρίστηκε ως αξιοθρήνητα αντικανονική. Δεν θεωρήθηκε όμως ότι συνιστούσε “κακοδικία” και η αίτηση για δικαστική αναθεώρηση απορρίφθηκε. Στην υπόθεση **Harrington v. Roots** (ανωτέρω) η Δικαστική Επιτροπή της Βουλής των Λόρδων επιβεβαιώνοντας την ορθότητα εκείνης της απόφασης απαρίθμησε όσα στοιχεία συνθέταν την εικόνα μιας δίκης που δεν ήταν άκυρη. Η δίκη είχε αρχίσει, ο κατηγορούμενος είχε κατηγορηθεί και είχε απαντήσει στην κατηγορία και το Δικαστήριο είχε δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση. Τα γεγονότα της **Harrington v. Roots** (ανωτέρω) είναι χαρακτηριστικά της διαφοροποίησης που επιβάλλεται. Με δυο λόγια, το Δικαστήριο μετά από όσα θα μπορούσαν να περιγραφούν ως παλινδρομήσεις, αποφάσισε να μη εγκρίνει το αίτημα

του κατηγορούμενου για αναβολή της δίκης λόγω της απουσίας του παραπενομένου. Αντί όμως να εξακριβώσει αν ο κατηγορός, παρά την απουσία του παραπενομένου, ήταν σε θέση να προχωρήσει με την κλήση άλλων μαρτύρων, απέρριψε τις κατηγορίες. Κρίθηκε πως το Δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία να απορρίψει τις κατηγορίες. Κάτω από τις περιστάσεις αυτό συνιστούσε άρνηση του να εκδικάσει την υπόθεση όπως είχε καθήκον να κάμει και, επομένως, στην πραγματικότητα δεν είχε διεξαχθεί δίκη.

Επανερχομαι στην *R. v. Hendon Justices* ex p DPP (ανωτέρω). Ο πυρήνας του σκεπτικού της βρίσκεται στην αντίληψη που σχηματίστηκε ως προς την έννοια με την οποία ο όρος “δικαιοδοσία” χρησιμοποιήθηκε στην υπόθεση *Harrington v. Roots* (ανωτέρω). Θεωρήθηκε ότι χρησιμοποιήθηκε με την έννοια που δόθηκε στην υπόθεση *Anisminic v. Foreign Compensation etc* [1969] 1 All E.R. 208. Η υπόθεση *Anisminic v. Foreign Compensation etc* (ανωτέρω) αποτέλεσε σταθμό στην Αγγλία σε ότι θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως διοικητικό δίκαιο. (Βλ. *Grahame Aldous - Jonh Alder Applications for Judicial Review* 2η έκδοση σελ. 13 κ.επ.) Αποφασίστηκε πως απόφαση, στην περίπτωση εκείνη Επιτροπής Αποζημιώσεων, είναι άκυρη όχι μόνο όταν το όργανο που την εξέδωσε δεν είχε εξουσία να επιληφθεί του θέματος, οπότε δεν είχε δικαιοδοσία με τη στενή έννοια του όρου αλλά και όταν ενώ είχε εξουσία να επιληφθεί του θέματος, η απόφαση έπασχε για σειρά άλλων λόγων που ως εκ της φύσεως τους την καθιστούσαν άκυρη. Στην υπόθεση *Anisminic v. Foreign Compensation etc* (ανωτέρω) η απόφαση κρίθηκε άκυρη γιατί η Επιτροπή επηρεάστηκε από παράγοντες που δεν είχε εξουσία να λάβει υπόψη. Δε νομίζω ότι χρειάζεται να επεκταθώ σε άλλες λεπτομέρειες ούτε να παραπέμψω στις θεμελιωμένες στην Κύπρο αρχές που διέπουν την ακυρωτική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με το Άρθρο 146 του Συντάγματος. Πιστεύω ότι η διαφορά μεταξύ της άκυρης δίκης ή της κακοδικίας από τη μια και της άκυρης απόφασης με την πιο πάνω έννοια από την άλλη είναι ευκρινής και πως είναι φανερό ότι μόνο στην πρώτη περίπτωση μπορεί να τίθεται ζήτημα ανύπαρκτου κινδύνου καταδίκης. Είναι σαφές νομίζω ότι στην υπόθεση *Harrington v. Roots* (ανωτέρω) ο όρος “δικαιοδοσία” χρησιμοποιήθηκε με τη στενή έννοια και δεν μπορώ να συμφωνήσω ότι η απόφαση εκείνη παρέπεμψε στο τρόπο με τον οποίο προσεγγίστηκε το θέμα στην υπόθεση *Anisminic v. Foreign Compensation etc* (ανωτέρω). Αυτή, ακριβώς, η στενή έννοια δόθηκε στον όρο “δικαιοδοσία” ή “αρμοδιότητα” στις υποθέσεις *Λαυρέντης Α. Δημητρίου* (1990) 1 Α.Α.Δ. 256 και *R.C.K. Sports Ltd* (Αρ.2), (1993) 1 Α.Α.Δ. 622.

Η δίκη ενώπιον του Κακουργιοδικείου ήταν απόλυτα έγκυρη. Οι

5 λόγους που προβλήθηκαν προς υποστήριξη της αίτησης δεν αναφέρονται σε οτιδήποτε που θα μπορούσε να συναρτηθεί προς τη δίκη που διεξάχθηκε. Μετά από πολύμηνη διαδικασία, το Κακουργιοδικείο εξέτασε την εισήγηση της υπεράσπισης πως δεν απεδείχθη εκ πρώτης

10 5 ύψεως υπόθεση, όπως είχε καθήκον να κάμει. Η απόφαση εκδόθηκε στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του σύμφωνα με το άρθρο 74 του περι Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155. Κατέληξε σε αθωωτική απόφαση για τους λόγους που έχουν αναφερθεί από την αρχή. Δεν είναι επιτρεπτή η αναθεώρηση της αθωωτικής του απόφασης με σημείο αναφοράς την αιτιολογία της. Αυτό θα μπορούσε να ήταν το αντικείμενο συζήτησης στο πλαίσιο έφεσης. Ο Νόμος δεν αναγνωρίζει δικαίωμα έφεσης κατά αθωωτικών αποφάσεων του Κακουργιοδικείου και διαφορετική κατάληξη θα οδηγούσε σε εξουδετέρωση του Νόμου.

15 Υπάρχει ένα ακόμα ζήτημα. Υποβλήθηκε η εισήγηση πως, στην περίπτωση που θα φαινόταν ότι δεν είναι δυνατή η έκδοση εντάλματος της φύσεως *certiorari*, το Δικαστήριο θα μπορούσε να προβεί σε δήλωση ως προς το ορθό ή το λανθασμένο της απόφασης στην οποία κατέληξε το Κακουργιοδικείο ιδίως αφού η απόφαση εκείνη

20 20 εγείρει σοβαρά θέματα ως προς το τί είναι επιτρεπτό και τι ανεπίτρεπτο κυρίως σε σχέση με το ρόλο των δικηγόρων και, ακόμα, του ίδιου του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα. Τέτοιας μορφής δήλωση είχε γίνει στην υπόθεση **R. v. Sutton Justices** ex p DPP (ανωτέρω).

25 Η δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου οριοθετείται από τις πρόνοιες του άρθρου 155.4 του Συντάγματος. Εξαντλείται στη δυνατότητα έκδοσης προνομακών ενταλμάτων. Η αναγνωριστική δήλωση αποτελεί ξεχωριστή μορφή θεραπείας εντελώς διαφορετικής φύσης. Ανεξάρτητα από τα ισχύοντα στην Αγγλία (βλ. **Halsbury's Laws of England** 4η έκδοση, Τόμος 1 σελ. 171, παράρτ. 185, **Annual Practice** (1973) σελ. 212), δεν είναι δυνατό να γίνει τέτοια δήλωση

30 30 κατ' επίκληση της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 155.4 του Συντάγματος.

Για τους πιο πάνω λόγους η αίτηση απορρίπτεται.

Η αίτηση απορρίπτεται.